

Ενημερωμένο
και με την ψηφιακή πώληση

Επιμέλεια:
Ιωάννης Κ. Καράκωστας
Ομ. Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών

Αριστείδης Π. Χιωτέλλης
Επικ. Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Δικηγόρος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Γενικές Αρχές | Ενοχικό | Εμπράγματο
Οικογενειακό | Κληρονομικό

| Πολυξένη Αθ. Βίτσα, Δικηγόρος, ΔΝ
| Ιωάννης Καλογριδάκης, Δικηγόρος, ΔΜΣ
| Χριστίνα Κατσογιάννου, Δικηγόρος, ΔΝ
| Μιχάλης Μαυρομιχάλης, Δικηγόρος, ΜΛΕ
| Σωτήρης Φωτέας, Δικηγόρος, ΔΝ
| Κυριακή Χατζηκωνσταντή, Δικηγόρος, ΔΜΣ

Συνεργασία:
Βασιλική Αντωνίου, Δικηγόρος, ΜΔΕ

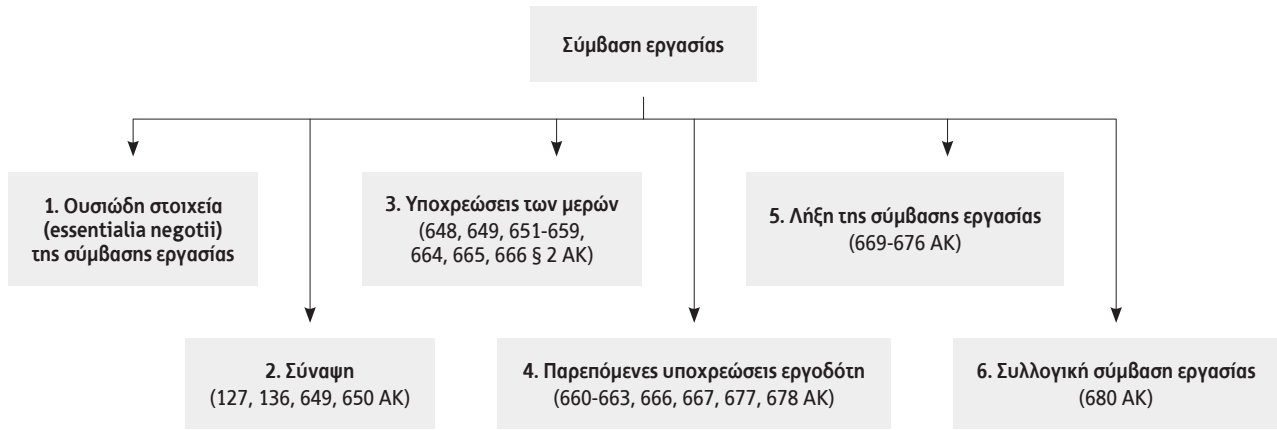
2η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

[55] Σύμβαση εργασίας

[άρθρα 648-680 ΑΚ*]

Εφαρμογή των διατάξεων → Οι 648-680 ΑΚ ρυθμίζουν οποιαδήποτε μορφή συμβάσεως εργασίας και εφαρμόζονται συμπληρωματικά, όταν τα σχετικά ζητήματα δεν ρυθμίζονται από ειδικούς νόμους ή όταν οι τελευταίοι δεν αποκλείουν την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων

Χαρακτήρας των διατάξεων → Κατ' άρθρον 679 ΑΚ είναι άκυρη η συμφωνία με την οποία περιορίζονται τα παρεχόμενα στον εργαζόμενο δικαιώματα με τις 656-658, 659 § 2 - 667, 668 εδ. Β', 670, 674, 677 και 678 ΑΚ ή διευρύνεται η ευθύνη του εργαζομένου από την 652 ΑΚ.

Οι εν λόγω διατάξεις περιέχουν αναγκαστικό δίκαιο υπέρ των δικαιωμάτων του εργαζομένου. Ομοίως, αναγκαστικού χαρακτήρα είναι και η 672 ΑΚ.

Νομική φύση → ενοχική σύμβαση, αμφοτεροβαρής, διαρκής

1. Ουσιώδη στοιχεία (essentialia negotii) της σύμβασης εργασίας

εργασία

μισθός

διάρκεια

• Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας:

→ παροχή εργασίας υπό τη διεύθυνση, τις εντολές, οδηγίες και τον έλεγχο του εργοδότη

→ νομική και προσωπική εξάρτηση του εργαζομένου από τον εργοδότη

→ ο εργαζόμενος υπόκειται στην *επιστεία και τον έλεγχο* του εργοδότη, ο οποίος προσδιορίζει *μονομερώς τους όρους παροχής* της εργασίας (είδος, τρόπο, χρόνο, τόπο) (*διευθυντικό δικαίωμα εργοδότη*)

• Σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών:

→ ο εργαζόμενος έχει ανεξαρτησία ενεργειών, δεν δεσμεύεται από τις οδηγίες και δεν υπόκειται στο *διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη* (βλ. ανωτέρω) (διάκριση από σύμβαση έργου: βλ. Διάγραμμα [56])

→ Οι 648 επ. ΑΚ εφαρμόζονται τόσο στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας όσο και στη σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Εξαιρέσεις:

→ Εφαρμόζονται μόνο στη σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών οι 650 και 676 ΑΚ

→ Δεν εφαρμόζονται στη σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών, αλλά μόνο στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας οι 657, 658, 660, 661, 663, 666, 667, 677, 678, 680 ΑΚ

(βλ. σχετ. Πούλλο, σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλου ΑΚ, Εισαγ. 648-680 αρ. 7)

• Σύμβαση ορισμένου χρόνου:

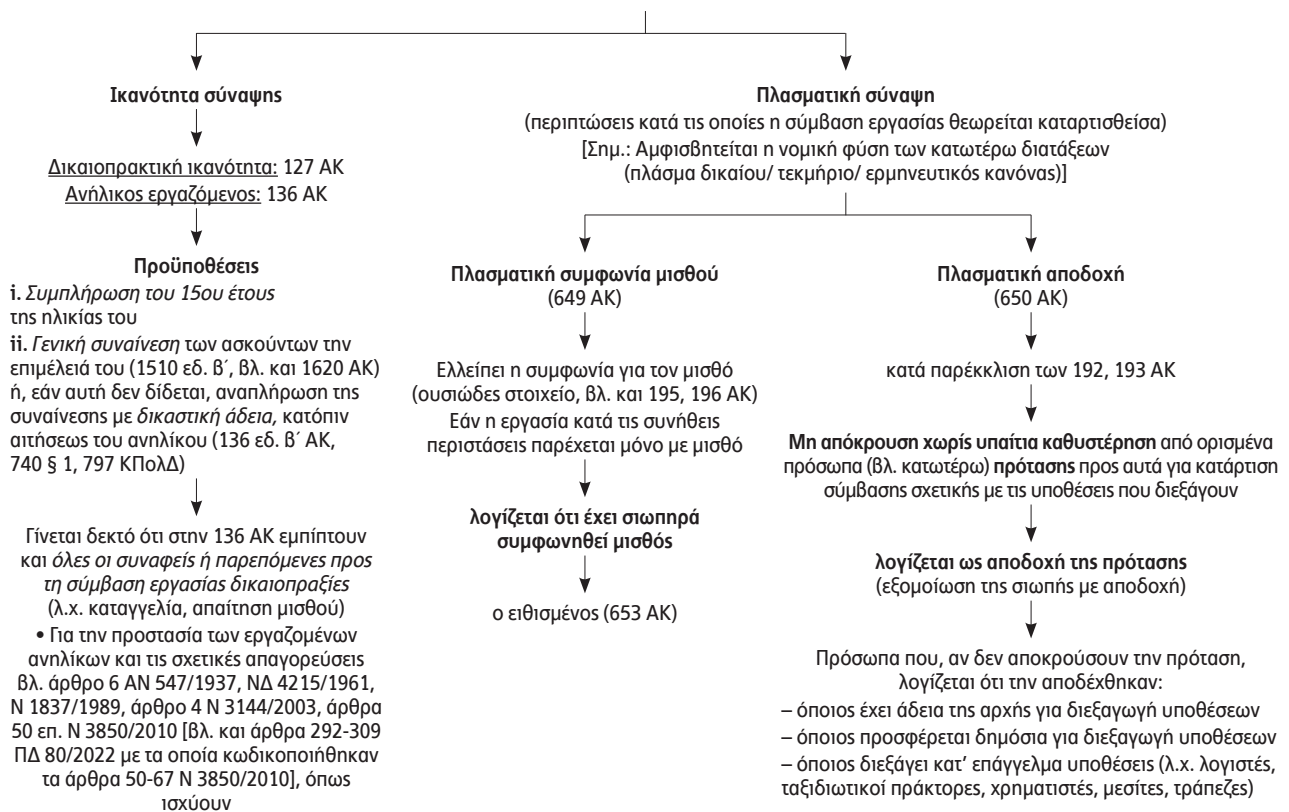
η διάρκειά της ορίσθηκε επακριβώς ή συνάγεται από το είδος και τον σκοπό της εργασίας (βλ. 669 § 2 εδ. α', 669 § 1 ΑΚ)

• Σύμβαση αορίστου χρόνου:

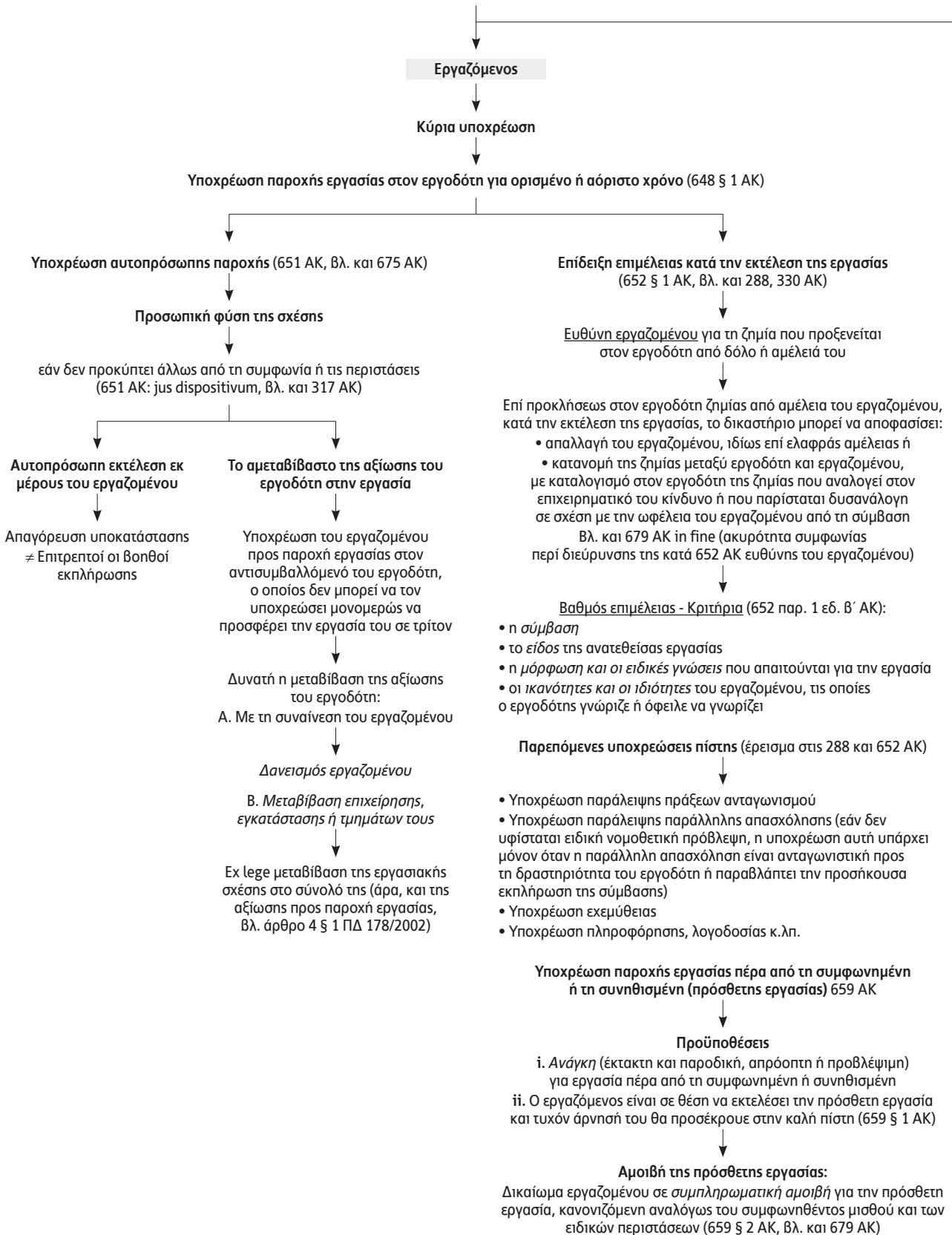
η διάρκειά της δεν ορίσθηκε ούτε συνάγεται από το είδος και τον σκοπό της εργασίας (669 § 2 εδ. α' ΑΚ)

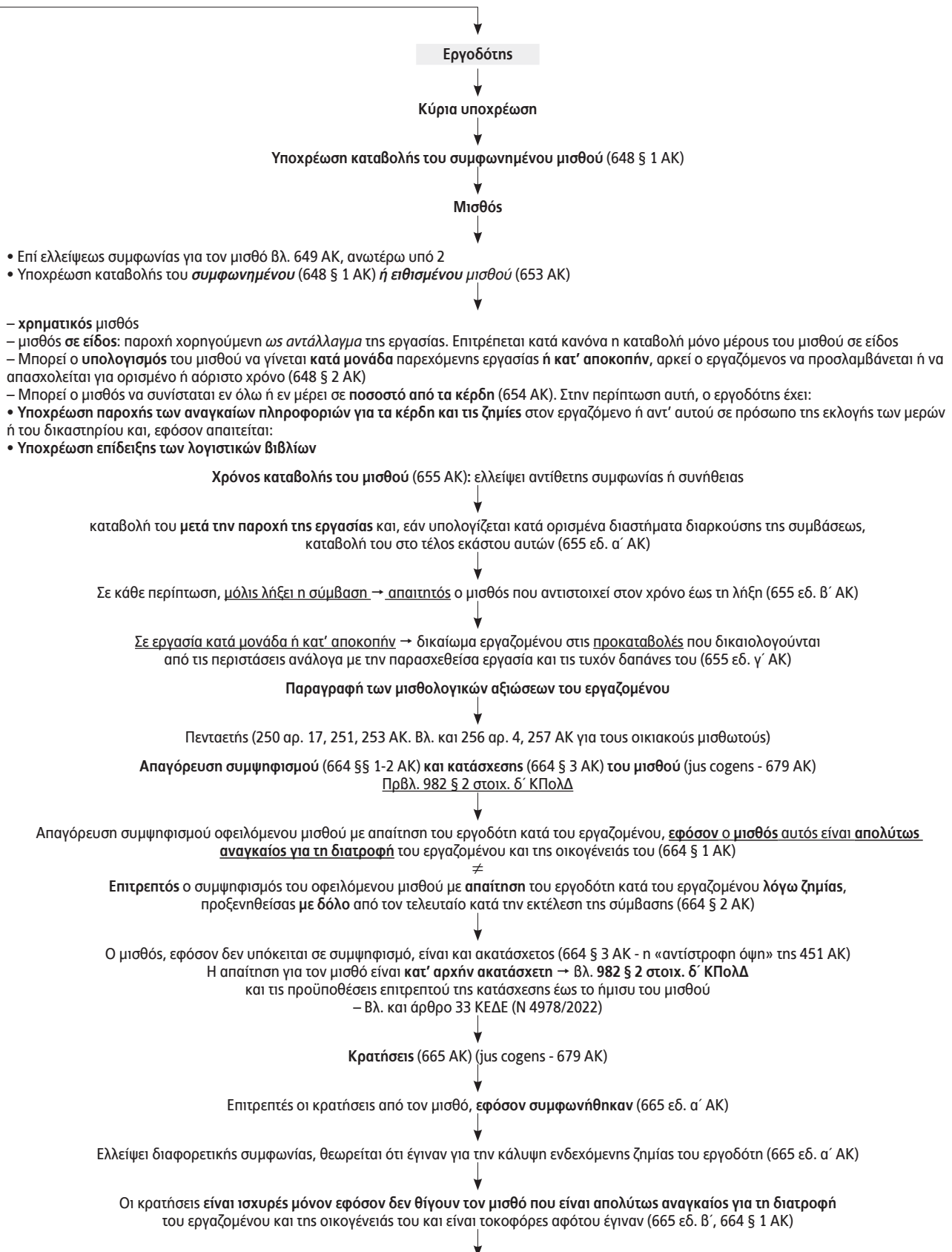
* Σημ.: Τα άρθρα 648, 649, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659 § 2, 662, 664, 665, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 677, 678 και 679 του ΑΚ κωδικοποιήθηκαν από τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 150, 151, 313, 314, 95, 315, 316, 317, 318, 13, 319 και 14 του ΠΔ 80/2022 (ΦΕΚ Α' 222/4.12.2022) «Κώδικας Ατομικού Εργατικού Δικαίου» αντιστοίχως. Σύμφωνα με την από 11.4.2023 ανακοίνωση του Γραφείου Τύπου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: «Μετά την κωδικοποίηση του ατομικού εργατικού δικαίου, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον Δεκέμβριο (ΦΕΚ Α' 222/4.12.2022) το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ανακοινώνει την ολοκλήρωση της κωδικοποίησης του συνόλου της εργατικής νομοθεσίας, που περιλαμβάνει επιπλέον το συλλογικό εργατικό δίκαιο καθώς και τις διατάξεις που διέπουν την διοικητική εποπτεία της αγοράς εργασίας». Ωστόσο, μέχρι την έκδοση του παρόντος έργου, δεν έχει δημοσιευθεί το Προεδρικό Διάταγμα που κωδικοποιεί το σύνολο της εργατικής νομοθεσίας.

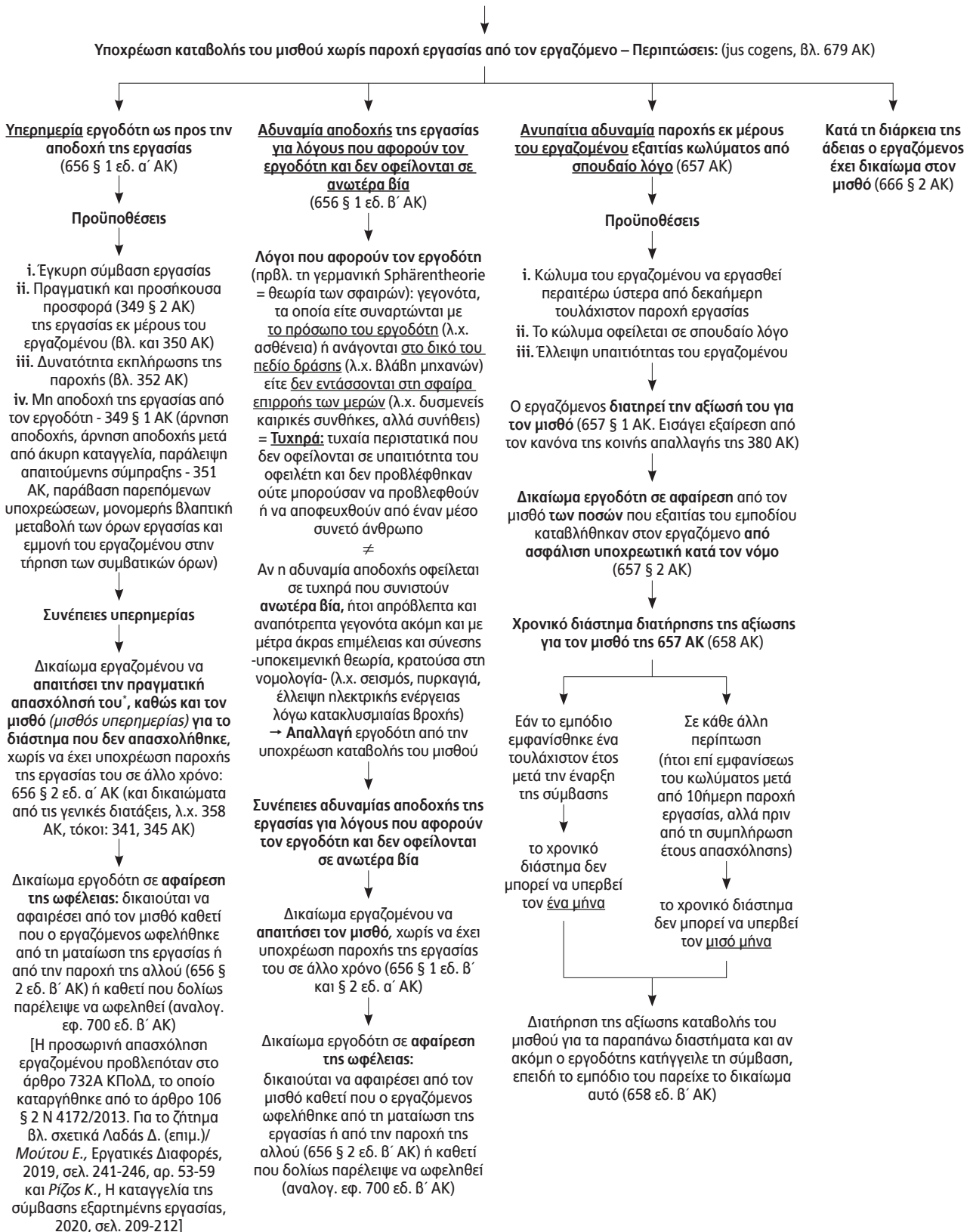
2. Σύναψη (127, 136, 649, 650 ΑΚ)

3. Υποχρεώσεις των μερών (648, 649, 651-659, 664, 665, 666 § 2 ΑΚ)

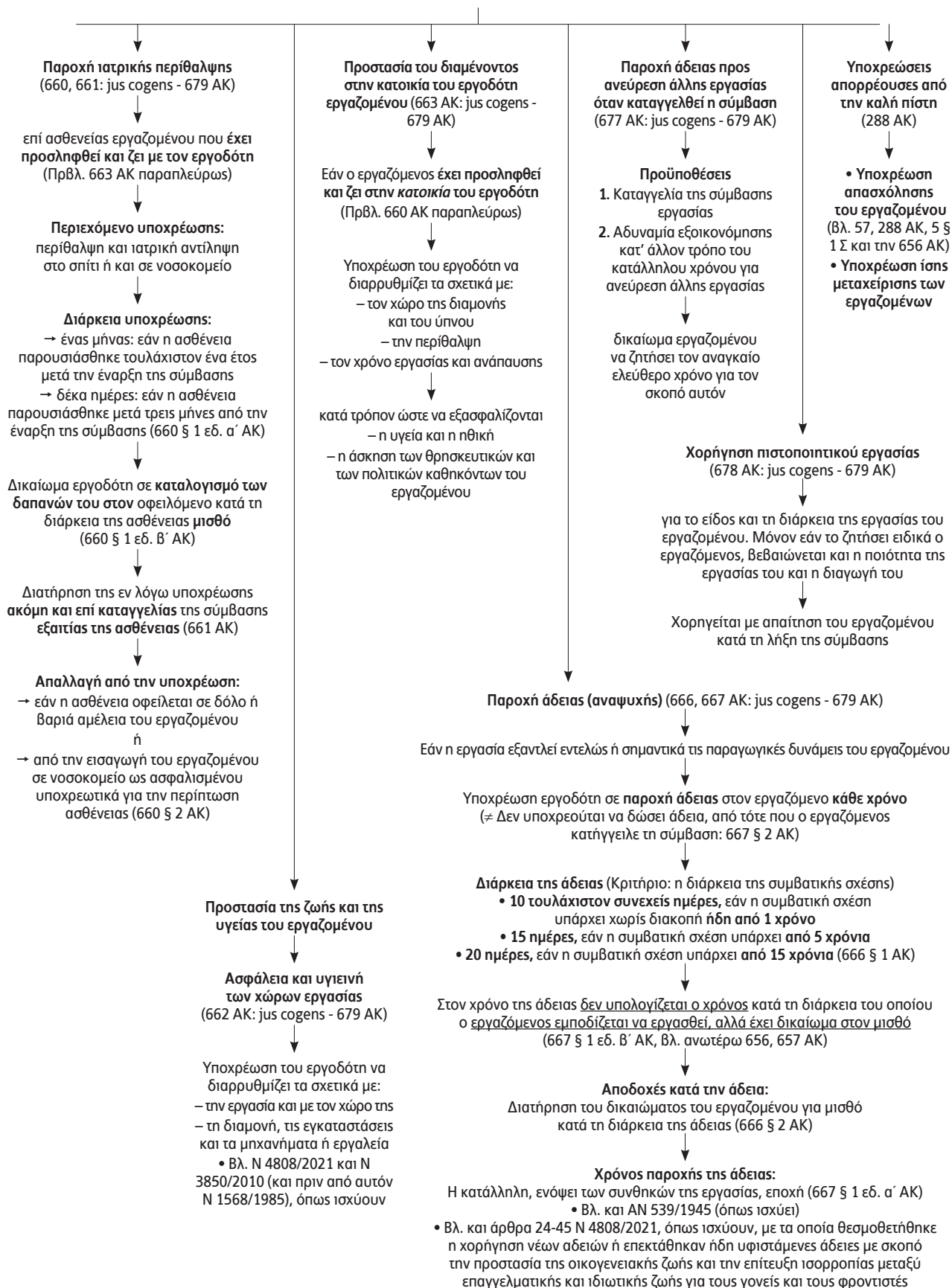

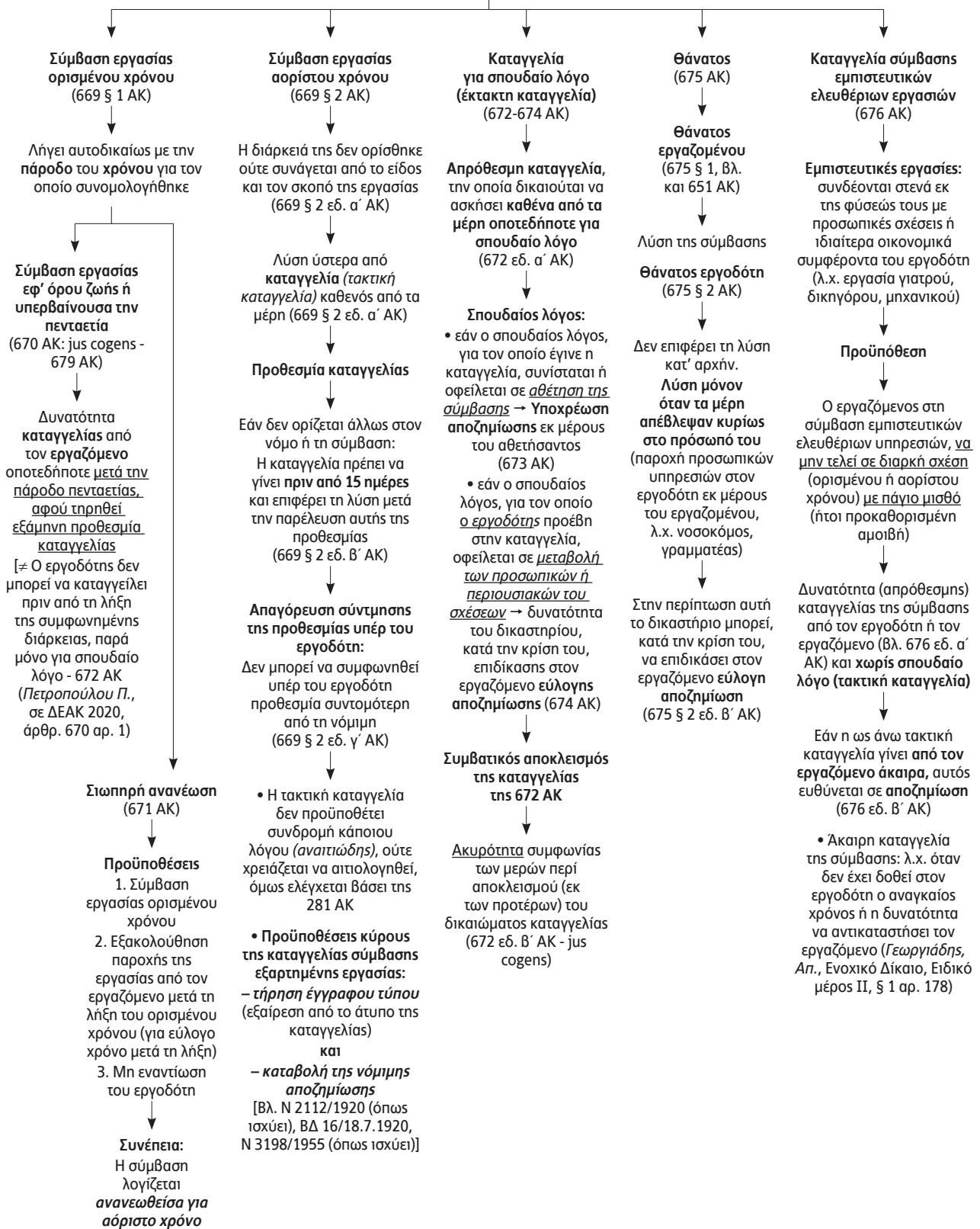

* Μετά την ψήφιση του άρθρου 61 Ν 4139/2013, με το οποίο αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 656 εδ. α' ΑΚ, ο εργαζόμενος διαθέτει άμεσο δικαίωμα και αξίωση πραγματικής απασχόλησης (βλ. Σιδέρη, σε Γεωργιάδη ΣΕΑΚ, 2η έκδ., 2023, 656 αρ. 12). Για την αναγνώριση του δικαιώματος για πραγματική απασχόληση με τον Ν 4139/2013 βλ. και Ληξουριώτη Ι., Ατομικές Εργασιακές Σχέσεις, 7η έκδ., σελ. 625-628 και από νομολογία -ενδεικτικώς- ΑΠ 1108/2020 ΤΝΠ QUALEX, ΑΠ 772/2016 ΕΕργΔ 3 (1782)/2017, 386.

4. Παρεπόμενες υποχρεώσεις εργοδότη (660-663, 666, 667, 677, 678 ΑΚ)

5. Λήξη της σύμβασης εργασίας (669-676 ΑΚ)

6. Συλλογική σύμβαση εργασίας (680 ΑΚ)

